

UNIVERZITET U SARAJEVU – UPISATI naziv fakulteta/akademije
OPIS predmeta

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 33

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Međunarodna trgovačka arbitraža		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita:10
Status: Obavezni predmet	Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti ...		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis na drugi ciklus studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je studentima dati produbljeni uvid u metode rješavanja međunarodnih trgovačkih sporova putem arbitraže, kako u procesnopravnom, tako i materijalnopravnom smislu. Studenti trebaju steći osnovna znanja o normativnom okviru međunarodne trgovačke arbitraže i međunarodnim arbitražnim institucijama, kao i vođenju međunarodnih arbitražnih postupaka.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvod u međunarodnu trgovačku arbitražu - Arbitražni sporazum - Primjenjivo pravo - Tribunal (izbor, sastav, ovlaštenja) - Arbitražni postupak - Arbitražna odluka - Poništenje arbitražne odluke - Izvršenje arbitražne odluke <p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none"> - Student prepoznaje specifičnosti međunarodne arbitraže; - Student posjeduje produbljeno znanje o međunarodnim pravnim izvorima u oblasti arbitraže; - Student ima produbljena znanja o arbitražnom postupku pred međunarodnim arbitražnim institucijama;		

	<ul style="list-style-type: none"> - Student ima produbljena znanja o prednostima i nedostacima arbitražnog rješavanja međunarodnih trgovačkih sporova. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student može primijeniti stečena znanja na konkretne pravne odnose iz oblasti međunarodne trgovačke arbitraže i rješavati materijalnopravne i procesne probleme koje iz njega proizilaze. - Student je u stanju prikupiti i organizirati i sagledati informacije u vezi sa konkretnim pravnim odnosom i problemom, jasno ih strukturirati, vrednovati i prezentirati u verbalnoj i pisanoj formi. - Student je u stanju odlučiti koji je pristup adekvatan pri rješavanju datog problema. - Student je u stanju da formulira argumente kako bi potkrijepio predloženi način rješavanja problema. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student je osposobljen da prepozna odnose koji su kvalifikovani za rješavanje putem arbitraže i primjenjuje relevantne pravne propise. - Stečena produbljena znanja i vještine omogućavaju studentu da nastavi studij na trećem ciklusu u zemlji i inostranstvu gdje će ova temeljna znanja moći produbiti (stečene vještine učenja nužne za dalji studij). - Stečena znanja i vještine omogućavaju snalaženja sa problemima vezanim za rješavanje odnosaputem međunarodne trgovačke arbitraže i osnova su za praktično usavršavanje kao i polaganje daljih stručnih ispita (stečene vještine primjerene za zapošljavanje i cjeloživotno učenje). 												
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja, grupne diskusije, istraživački rad, individualni rad sa studentima na konsultacijama i mentorski rad.</p>												
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<table border="1" data-bbox="576 1615 1401 1839"> <thead> <tr> <th>Elementi praćenja i provjere znanja</th> <th>ECTS</th> <th>Procentualni udio u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1) Prva provjera znanja</td> <td>5</td> <td>50% (50 bodova)</td> </tr> <tr> <td>2) Druga provjera znanja (završni ispit)</td> <td>5</td> <td>50% (50 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Ukupno:</td> <td>10</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Prva provjera znanja je test iz gradiva koji se odnosi na tri prve uvodne cjeline.</p>	Elementi praćenja i provjere znanja	ECTS	Procentualni udio u ocjeni	1) Prva provjera znanja	5	50% (50 bodova)	2) Druga provjera znanja (završni ispit)	5	50% (50 bodova)	Ukupno:	10	100%
Elementi praćenja i provjere znanja	ECTS	Procentualni udio u ocjeni											
1) Prva provjera znanja	5	50% (50 bodova)											
2) Druga provjera znanja (završni ispit)	5	50% (50 bodova)											
Ukupno:	10	100%											

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<p>Aktivnost u nastavi: Redovni studenti su obavezni pohađati predviđene oblike izvođenja nastave. Znanje studenata kontinuirano se prati tokom semestra. Teži se ka interaktivnom izvođenju nastave tako što se studentima u okviru predavanja daje prostor za diskusiju, postavljaju konkretni pravni slučajevi koje studenti pripremaju i rješavaju zajedno sa predmetnim nastavnikom na časovima predavanja. Aktivnost studenata na predavanjima se evidentira.</p> <p>Druga provjera znanja/ Završni ispit je test ili pismeni rad koji se odnosi na preostale teme predviđene ovim programom. Polaze se u redovnom i popravnom januarsko-februarskom roku kao i septembarskom roku. Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja.</p> <p>Ocjena se formira prema slijedećoj skali:</p> <table border="1" data-bbox="580 860 1426 1200"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>Bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10 (A)</td> <td>95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)</td> </tr> <tr> <td>9 (B)</td> <td>85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)</td> </tr> <tr> <td>8 (C)</td> <td>75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)</td> </tr> <tr> <td>7 (D)</td> <td>65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)</td> </tr> <tr> <td>6 (E)</td> <td>55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> <tr> <td>5 (F,FX)</td> <td>Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Prije početka studijske godine Nastavno-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.</i></p>	Ocjena	Bodovi	10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)	9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)	8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)	7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)	6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)	5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)
Ocjena	Bodovi														
10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)														
9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)														
8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)														
7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)														
6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)														
5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)														
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KNEŽEVIĆ, Gašo, PAVIĆ, Vladimir. Arbitraža i ADR, Beograd: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 2009. 2. MOSES, Margaret L. International Commercial Arbitration, Cambridge University Press, 2019. 3. LASIĆ, Mile. Arbitražno pravo, Mostar: Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2013. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. BALTHASAR (ed.) International Commercial Arbitration, A Handbook, München: C.H.Beck – Hart – Nomos, 2016. str. 1 – 45, 159 – 186. 														

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Uvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem službena web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Arbitraža u pravu Bosne i Hercegovine		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 10
Status: Obavezni predmet	Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti ...		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis na drugi ciklus studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da senzibilizira studente drugog ciklusa koji su u pravilu zaposleni i mnogi od njih uključeni u trgovačke transakcije ili zaposelni u pravosuđu (sudstvu, advokaturi) za prednosti alternativnog rješavanja trgovačkih sporova putem arbitraže. Nadalje, cilj je predmeta da studentima omogući produbljena znanja o arbitražnom rješavanju sporova prema pravu Bosne i Hercegovine. Naglasak je stavljen na zakonodavni okvir u Bosni i Hercegovini, domaće institucije za rješavanje sporova putem arbitraže i odnos sa parničnim postupkom prema nacionalnim propisima.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Predmet se izvodi modularno Modul 1) <ul style="list-style-type: none"> - Pojam alternativnog rješavanja sporova (ADR) - Pojam arbitraže kao metoda alternativnog rješavanja sporova - Prednosti i nedostaci arbitražnog rješavanja sporova - Normativni okvir arbitraže-arbitražni sporazum - Institucionalna i ad hoc arbitraža - Institucionalna arbitraža u BiH Modul 2) <ul style="list-style-type: none"> - Parnični postupak i arbitraža – sličnosti i razlike - Modifikacija načela parničnog postupka u postupku pred arbitražom - Uloga suda kod institucionalne i kod ad hoc arbitraže - Pobijanje arbitražnih odluka u postupku pred sudom 		

	<p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student prepoznaje specifičnosti alternativnog rješavanja sporova sa fokusom na arbitražu; - Student posjeduje produbljeno znanje o pravnim izvorima u oblasti arbitraže; - Student ima produbljena znanja o arbitražnom postupku pred domaćim arbitražnim institucijama; - Student ima produbljena znanja o odnosu parninskog i arbitražnog postupka, o interakciji ova dva postupka, o uozu koju može imati sud u toku arbitražnog postupka - Student ima produbljena znanja o sudskoj kontroli arbitražnih odluka. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student može primijeniti stečena znanja na konkretne pravne odnose iz oblasti trgovačke arbitraže i rješavati materijalnopravne i procesne probleme s tim u vezi. - Student je u stanju prikupiti i organizirati i sagledati informacije u vezi sa konkretnim pravnim odnosom i problemom, jasno ih strukturirati, vrednovati i prezentirati u verbalnoj i pisanoj formi. - Student je u stanju odlučiti koji je pristup adekvatan pri rješavanju datog problema. - Student je u stanju da formulira argumente kako bi potkrijepio predloženi način rješavanja problema. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student je osposobljen da prepozna odnose koji su kvalifikovani za rješavanje putem arbitraže i primjenjuje relevantne pravne propise. - Stečena produbljena znanja i vještine omogućavaju studentu da nastavi studij na trećem ciklusu u zemlji i inostranstvu gdje će ova temeljna znanja moći produbiti (stečene vještine učenja nužne za dalji studij). - Stečena znanja i vještine omogućavaju snalaženja sa problemima vezanim za rješavanje odnosa putem trgovačke arbitraže i osnova su za praktično usavršavanje kao i polaganje daljih stručnih ispita (stečene vještine primjerene za zapošljavanje i cjeloživotno učenje).

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja, grupne diskusije, istraživački rad, individualni rad sa studentima na konsultacijama i mentorski rad.</p>																																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³:</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Elementi praćenja i provjere znanja</th> <th>ECTS</th> <th>Procentualni udio u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Modul 1</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1) Prva provjera znanja</td> <td>2</td> <td>20% (20 bodova)</td> </tr> <tr> <td>2) Aktivnost u nastavi</td> <td>1</td> <td>10% (10 bodova)</td> </tr> <tr> <td>3) Završni ispit</td> <td>2</td> <td>20% (20 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Modul 2</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1) Prva provjera znanja</td> <td>2</td> <td>20% (20 bodova)</td> </tr> <tr> <td>2) Aktivnost u nastavi</td> <td>1</td> <td>10% (10 bodova)</td> </tr> <tr> <td>3) Završni ispit</td> <td>2</td> <td>20% (20 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Ukupno:</td> <td>10</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Elementi praćenja i provjere znanja	ECTS	Procentualni udio u ocjeni	Modul 1			1) Prva provjera znanja	2	20% (20 bodova)	2) Aktivnost u nastavi	1	10% (10 bodova)	3) Završni ispit	2	20% (20 bodova)	Modul 2			1) Prva provjera znanja	2	20% (20 bodova)	2) Aktivnost u nastavi	1	10% (10 bodova)	3) Završni ispit	2	20% (20 bodova)	Ukupno:	10	100%		
Elementi praćenja i provjere znanja	ECTS	Procentualni udio u ocjeni																															
Modul 1																																	
1) Prva provjera znanja	2	20% (20 bodova)																															
2) Aktivnost u nastavi	1	10% (10 bodova)																															
3) Završni ispit	2	20% (20 bodova)																															
Modul 2																																	
1) Prva provjera znanja	2	20% (20 bodova)																															
2) Aktivnost u nastavi	1	10% (10 bodova)																															
3) Završni ispit	2	20% (20 bodova)																															
Ukupno:	10	100%																															
<p>U svakom modulu se znanje vrednuje na slijedeći način:</p>																																	
<p>Prva provjera znanja je seminarski rad u kojem student obrađuje izabrani problem iz oblasti arbitražnog prava. Seminarski rad se prezentira i diskutira na času.</p>																																	
<p>Druga provjera znanja je usmeni ili pismeni ispit koji se ocjenjuje teorijsko znanje iz materije koja se izučava u okviru predmeta.</p>																																	
<p>Aktivnost u nastavi: Redovni studenti su obavezni pohađati predviđene oblike izvođenja nastave. Znanje studenata kontinuirano se prati tokom semestra. Teži se ka interaktivnom izvođenju nastave tako što se studentima u okviru predavanja daje prostor za diskusiju, postavljaju konkretni pravni slučajevi koje studenti pripremaju i rješavaju zajedno sa predmetnim nastavnikom na časovima predavanja. Aktivnost studenata na predavanjima se evidentira.</p>																																	
<p>Završni ispit se polaže u redovnom i popravnom januarsko-februarskom roku kao i septembarskom roku. Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja. Ocjena se formira prema slijedećoj skali:</p>																																	
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>Bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10 (A)</td> <td>95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)</td> </tr> <tr> <td>9 (B)</td> <td>85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)</td> </tr> <tr> <td>8 (C)</td> <td>75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)</td> </tr> <tr> <td>7 (D)</td> <td>65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)</td> </tr> <tr> <td>6 (E)</td> <td>55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> </tbody> </table>				Ocjena	Bodovi	10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)	9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)	8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)	7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)	6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)																		
Ocjena	Bodovi																																
10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)																																
9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)																																
8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)																																
7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)																																
6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)																																

³ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="430 264 622 315">5 (F,FX)</td> <td data-bbox="622 264 1453 315">Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> </table>	5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)
5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)		
<p>Literatura⁴:</p>	<p>Prije početka studijske godine Nastavno-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.</p> <p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. BIKIĆ, Abedin. Arbitraža u BiH. Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, god 62, 2019, str. 299–322. 2. ČALIJA, Branko, OMANOVIĆ, Sanjin. Građansko procesno pravo. Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2000. 3. LASIĆ, Mile. Arbitražno parvo, Mostar: Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2013 4. KULENOVIĆ, Zlatko et al. Komentari zakona o parničnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj. Sarajevo: Zjednički projekat Vijeća Europe i Europske Komisije, 2005. (komentari članova od 434–453). 5. ČIZMIĆ, Jozo. Komentar zakona o parničnom postupku. Sarajevo: Privredna štampa, 2016. (komentari članova od 434–453). 6. ČIZMIĆ, Jozo. Postupak pred institucijskim i ad hoc arbitražama u (Federaciji) BiH. Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, br. 2, 2004, str. 217–238. 		

⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

7. ČIZMIĆ, Jozo. Pobijanje arbitražne odluke u bosanskohercegovačkom pravu. Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, br. 3, 2005, str. 205–228.
8. Zakon o parničnom postupku Federacije BiH (Službene novine FBiH 53/03, 73/05, 19/06, 98/15).
9. -Pravilnik o organizaciji i radu arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH

Dopunska:

1. KNEŽEVIĆ, Gašo, PAVIĆ, Vladimir. Arbitraža i ADR, Drugo izdanje, Beograd: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 2009
2. GIUNIO, Miljenko A., Mogućnosti napadanja arbitražne odluke, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 56 No. 2-3, 2006
3. PAVIĆ, Vladimir. Nove činjenice i dokazi u postupku sudske kontrole arbitražne odluke. Zbornik Pravnog Fakulteta u Zagrebu. 2013; 63(3-4):821-839.
4. ČOLOVIĆ, Vladimir. Arbitražni sporazum u Zakonu o parničnom postupku Republike Srpske. Pravna Riječ. 2008; V(16):316-331.
5. VÁRADY, Tibor. Kontrola pravorijeka i važnost novootkrivenih činjenica, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 62 No. 1-2, 2012
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=137062
6. MULABDIĆ, Senad. Građansko procesno pravo. Tuzla: Grin, 2010.

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Utvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem službene web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Alternativni načini ostvarivanja zaštite prava intelektualnog vlasništva i individualnih subjektivnih prava		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 10
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 30	
		Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti ...	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis na drugi ciklus studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Predmet se izvodi modularno</p> <p>Modul I Cilj predmeta je da studentima omogući produbljena znanja o alternativnim načinima rješavanja sporova u oblasti intelektualnog vlasništva pri čemu će poseban fokus biti na sporovima iz oblasti autorskog i srodnih prava, prava žiga i domena, te patentnog prava. Pored toga što će se studenti upoznati sa zakonodavnim okvirom na ovu temu u Bosni i Hercegovini, također će se pozabaviti i sa relevantnim instrumentima i praksom na međunarodnom nivou.</p> <p>Modul II Cilj predmeta je studentima pružiti uvid o kolektivnom ostvarivanju zaštite subjektivnih individualnih prava kao alternative uobičajenim individualnim postupcima zaštite. Posebna pažnja će biti posvećena promjeni tradicionalne paradigme privatnog prava prema kojoj je povrijeđeni subjekt onaj koji ostvaruje zaštitu. S tim u vezi će biti analizirane pretpostavke za uspješnu primjenu kolektivne zaštite, kao što su pitanja aktivne legitimacije za pokretanje postupka i finansiranja. Navedena pitanja će biti analizirana istovremeno sa aspekta evropskog uređenja ovog instituta, te sa aspekta pozitivnompravnog uređenja u bosanskohercegovačkom pravnom sistemu. Takođe će studentima biti date osnovne informacije o različitim vidovima alternativnog rješavanja kolektivnih sporova u oblastima koje nisu pokriveno drugim</p>		

	<p>predmetima ovog kursa (isključeni su potrošački sporovi i zaštita prava intelektualnog vlasništva) kao što su primjera radi zaštita okolišnih prava, zaštita povjerilaca, investitora i sl.</p>
<p>Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<p>Modul I</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vijeće za autorsko pravo u BiH - Medijacija u BiH kod kolektivnih ugovora o kablovskom reemitovanju - WIPO Arbitration and Mediation Centre - ICANN Uniform Domain-Name Dispute-Resolution Policy - Patent Mediation and Arbitration Centre <p>Modul II</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolektivna zaštita subjektivnih individualnih prava – teorijsko objašnjenje - Kolektivna zaštita u pravu Evropske unije - Aktivna legitimacija u postupcima kolektivne zaštite - Finansiranje postupaka kolektivne zaštite - Kolektivna zaštita u pravu Bosne i Hercegovine - Alternativni načini zaštite kolektivnih subjektivnih prava <p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <p>(činjeničnim i teorijskim): o instrumentima za alternativno rješavanje sporova u domenu intelektualnog vlasništva u BiH i temeljnim međunarodnim instrumentima koji su na raspolaganju; također će steći znanje o procedurama i fazama postupka, te vrstama sporova za koje se nudi ovaj vid rješavanja.</p> <p>student prepoznaje specifičnosti kolektivne zaštite prava, posjeduje produbljeno znanje o pravnim izvorima koji reguliraju ovu oblast u domaćem i evropskom pravnom sistemu rješavanja sporova, te također razumije pretpostavke za uspješno ostvarivanje i funkcioniranje postupka kolektivne zaštite prava pred sudom i u alternativnim metodama</p> <p>Vještine:</p>

	<p>a) da je upoznat i da vlada sa pojedinačnim instrumentima i procedurama za alternativno rješavanje sporova u domenu prava intelektualnog vlasništva (autorsko i srodna prava, žigovi, domene i patenti); da je upoznat sa praksom relevantnih tijela za alternativno rješavanje ovih sporova u BiH i na međunarodnom nivou (npr. Vijeće za autorsko pravo i WIPO Arbitration and Mediation Centre) i problemima u praksi, koji se javljaju kod realizacije ovih postupaka.</p> <p>Student može primijeniti stečena znanja na konkretne pravne sporove, te je u stanju prikupiti, organizirati i sagledati informacije u vezi sa konkretnim pravnim odnosom i problemom, jasno ih strukturirati, vrednovati i prezentirati u verbalnoj i pisanoj formi; student je u stanju da formuliра argumente pro i contra kako bi potkrijepio predloženi način rješavanja problema.</p> <p>Kompetencije:</p> <p>Student je u stanju da stečena znanja i vještine upotrijebi kao osnov za sticanje produbljenih znanja o alternativnim načinima rješavanja sporova u pravu intelektualnog vlasništva u okviru studija na trećem ciklusu u zemlji i inostranstvu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student je osposobljen da prepozna odnose koji su kvalifikovani za rješavanje putem postupaka kolektivne zaštite i da primjenjuje relevantne pravne propise. - Stečena produbljena znanja i vještine omogućavaju studentu da nastavi studij na trećem ciklusu u zemlji i inostranstvu gdje će ova temeljna znanja moći produbiti (stečene vještine učenja nužne za dalji studij).
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja, grupne diskusije, istraživački rad, individualni rad sa studentima na konsultacijama i mentorski rad.</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁵:</p>	<p><i>Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.</i></p>

⁵ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

MODUL I

Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni
Prva provjera znanja /parcijalni ispit	2	40% (40 bodova)
Kontinuirano učešće u nastavi	0,5	10% (10 bodova)
Referat	0,5	10% (10 bodova)
Završna provjera znanja/završni ispit	2	40% (40 bodova)
Završni ispit kao integralni ispit	4	80% (80 bodova)
Ukupno	5	100%

Prva provjera znanja/parcijalni ispit je pismeni ili usmeni oblik provjeravanja znanja u kojem student mora pokazati da vlada do tada usvojenim znanjima i vještinama iz nastavnog predmeta.

Kontinuirano učešće u nastavi je vid vrednovanja studentskog aktivnog i konstruktivnog učešća u interaktivnoj nastavi, koji reflektuje razumijevanje i usvajanje znanja i vještina koje se prenose.

Referat je kraća usmena analiza nekog aktuelnog slučaja iz prakse na temu alternativnog rješavanje sporova u oblasti intelektualnog vlasništva, koji student treba da razmotri uz konsultaciju relevantne literature i pravnih izvora, te dođe do vlastitih zaključaka i observacija u pogledu istog.

Završna provjera znanja/završni ispit je pismeni ili usmeni ispit, koji se izvodi u junsko–julskom i popravnom septembarskom ispitnom terminu i koji podrazumijeva provjeru cjelokupno usvojenog znanja i vještina. Završni ispit se izvodi kao parcijalni ispit (druga provjera znanja) ili kao integralni ispit (objedinjena materija prve i druge provjere znanja).

Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja.

MODUL II

Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni
1) Prva provjera znanja	2	20% (20 bodova)
2) Aktivnost u nastavi	1	10% (10 bodova)
3) Završni ispit	2	20% (20 bodova)
Ukupno	5	50%

Prva provjera znanja je seminarski rad u kojem student obrađuje izabrani problem iz oblasti kolektivne zaštite prava. Seminarski rad se prezentira i diskutira na času.

Druga provjera znanja (završni ispit) je usmeni ili pismeni ispit koji se ocjenjuje teorijsko znanje iz materije koja se izučava u okviru predmeta.

Aktivnost u nastavi: Redovni studenti su obavezni pohađati predviđene oblike izvođenja nastave. Znanje studenata kontinuirano se prati tokom semestra. Teži se ka interaktivnom izvođenju nastave tako što se studentima u okviru predavanja daje prostor za diskusiju, postavljaju konkretni pravni slučajevi koje studenti pripremaju i rješavaju zajedno sa predmetnim nastavnikom na časovima predavanja. Aktivnost studenata na predavanjima se evidentira.

Završni ispit za oba modula zajedno se polaže u redovnom i popravnom junsko-julskom roku kao i septembarskom roku. Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja.

Ocjena se formira prema sljedećoj skali:

Ocjena	Bodovi
10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)
9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)
8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)
7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)
6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)

	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="576 271 746 315">5 (F,FX)</td> <td data-bbox="746 271 1410 315">Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> </table>	5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)
5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)		
<p>Literatura⁶:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. WIPO Mediation, Arbitration, Expedited Arbitration and Expert Determination Rules (https://www.wipo.int/amc/en/rules/) 2. Uniform Domain-Name Dispute-Resolution Policy I Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (https://www.icann.org/resources/pages/help/dndr/udrp-en) 3. Sporazum o Jedinstvenom patentnom sudu (čl. 35) (https://www.unified-patent-court.org/sites/default/files/upc-agreement.pdf) 4. Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, “Službeni glasnik BiH” 63/2010 5. Cybersquatting- novi oblik povrede prava žiga, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, br. 46/2003 6. ARFIN, Miriam R.. The Benefits of Alternative Dispute Resolution in Intellectual Property Disputes, Hastings Communications and Entertainment Law Journal (Comm/Ent), Vol. 17, Issue 4 (1994-1995), pp. 893-916 7. BENNETT, Jesse S.. Saving Time and Money by Using Alternative Dispute Resolution for Intellectual Property Disputes - WIPO to the Rescue, Revista Juridica Universidad de Puerto Rico, Vol. 79, Issue 1 (2010), pp. 389-406 8. Collective Redress Mechanisms in Consumer Protection in the European Union and South East Europe: comparative study (2018), Veronika Efremova (ed.), published by Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit (GIZ), in cooperation with CONWEB, SEELS, British Institute of International and Comparative Law 		

⁶ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

9. POVLAKIĆ, Meliha, MEZETOVIĆ MEDIĆ, Selma. Kolektivna zaštita (potrošača) prema pravu Evropske unije i pravu Bosne i Hercegovine, Zbornik radova sa XIV Međunarodnog savjetovanja Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, 2016
10. ISSACHAROFF, Samuel, Miller, G. P.. Will Aggregate Litigation Come to Europe, Vanderbilt Law Review, Vol. 62, 2009
11. UZELAC, Alan. Why No Class Actions in Europe? A View from the Side of Dysfunctional Justice Systems, Multi-Party Redress Mechanisms in Europe: Squeaking Mice?, 2014
12. VOET, Stefaan. "The crux of the matter: funding and financing collective redress mechanisms." EU Civil Justice: Current Issues and Future Outlook, series Swedish Studies in European Law, Hart Publishing, str. 1-18, 2015.
13. Direktiva 2020/1828 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. 11. 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ
14. Zakon o parničnom postupku Federacije BiH (Službene novine FBiH br. 53/03 73/05 19/06, 98/15)
15. Zakon o parničnom postupku Republike Srpske (Službeni glasnik RS br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 67/13)
16. Zakon o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, br. 28/2018 i 6/2021)

Dopunska:

1. Urheberrechtssysteme und kollektive Rechtswahrnehmung in Südosteuropa, Schriftenreihe zum Urheber- und Kommunikationsrecht, Nomos, Stämpfli Verlag, C.H. Beck, 2015 i
2. MEZETOVIĆ MEDIĆ, Selma. Aktivna legitimacija u postupcima kolektivne zaštite – ima li mjesta za advokate?. Zaštita kolektivnih interesa potrošača –

- zbornik radova, Ivančević Katarina (ur.). Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu, str. 193 – 211, 2021.
3. PORETTI, Paula. Collective Redress in the European Union – Current Issues and Future Outlook. EU and Comparative Law Issues and Challenges Series, 3, str. 339-362, 2019.

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Utvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem službene web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Opcioni predmet	Ukupan broj sati: 15 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti ...		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis na drugi ciklus studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru prvog ciklusa studija nije moguće detaljnije obraditi pitanje priznanja stranih izvršnih naslova u okviru predmeta međunarodno privatno parvo niti detaljnije obrađivati vanparnični postupak priznanja stranih naslova, a među njima i (stranih) arbitražnih odluka, u okviru predmeta građansko procesno pravo. Studenti su stekli osnovna znanja o priznanju i izvršenju stranih izvršnih naslova u okviru prvog ciklusa, a ovaj predmet ima za cilj da studentima omogući produbljena specifična znanja o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Općenito o priznanju i izvršenju stranih naslova - Pojam strane arbitražne odluke i specifičnosti stranih arbitražnih odluka kao izvršnih naslova - Pravni okvir (domaći i međunarodni izvori prava) - Materijalno-pravni uvjeti priznanja strane arbitražne odluke - Formalno-pravni uvjeti priznanja strane izvršne odluke - Analiza izabranih sudskih odluka - <p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>		
Ishodi učenja:	Znanje: (činjenično i teorijsko) <ul style="list-style-type: none"> - Student prepoznaje značaj efikasnog izvršenja stranih izvršnih naslova sa fokusom na strane arbitražne odluke. - Student posjeduje produbljeno znanje iz oblasti građanskog procesnog prava (nacionalnog i međunarodnog) u vezi sa priznanjem i izvršenjem stranih izvršnih naslova sa okusom na strane arbitražne odluke. 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Student ima produbljena znanja o materijalnim uvjetima za priznanje strane arbitražne odluke. - Student ima produbljena znanja o formalnim uvjetima za priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student može primijeniti stečena znanja na konkretne pravne odnose iz oblasti priznanja i izvršenja stranih arbitražnih odluka i rješavati s tim pitanjem povezane materijalno-pravne i procesne probleme . - Student je u stanju prikupiti i organizirati i sagledati informacije u vezi sa konkretnim pravnim odnosom i problemom, jasno ih strukturirati, vrednovati i prezentirati u verbalnoj i pisanoj formi. - Student je u stanju odlučiti koji je pristup adekvatan pri rješavanju datog problema. - Student je u stanju da formulira argumente kako bi potkrijepio predloženi način rješavanja problema. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student je osposobljen da primjenjuje relevantne pravne propise. - Stečena produbljena znanja i vještine omogućavaju studentu da nastavi studij na trećem ciklusu u zemlji i inostranstvu gdje će ova temeljna znanja moći produbiti (stečene vještine učenja nužne za dalji studij). - Stečena znanja i vještine omogućavaju snalaženja sa problemima vezanim za priznanje i izvršenja arbitražnih odluka u profesionalnoj praksi i osnova su za praktično usavršavanje kao i polaganje daljih stručnih ispita (stečene vještine primjerene za zapošljavanje i cjeloživotno učenje). 						
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja, grupne diskusije, istraživački rad, individualni rad sa studentima na konsultacijama i mentorski rad.</p>						
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁷:</p>	<p><i>Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.</i></p> <table border="1" data-bbox="443 1704 1262 1886"> <thead> <tr> <th>Elementi praćenja i provjeravanja</th> <th>opterećenje u ECTS</th> <th>udio (%) u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prva provjera znanja /parcijalni ispit</td> <td>2</td> <td>40% (40 bodova)</td> </tr> </tbody> </table>	Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni	Prva provjera znanja /parcijalni ispit	2	40% (40 bodova)
Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni					
Prva provjera znanja /parcijalni ispit	2	40% (40 bodova)					

⁷ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Kontinuirano učešće u nastavi	1	20% (20 bodova)
Završna provjera znanja/završni ispit	2	40% (40 bodova)
Ukupno	5	100%

Prva provjera znanja/parcijalni ispit: pisani rad na zadatu temu odnosno analiza konkretnog slučaja iz prakse.

Kontinuirano učešće u nastavi je vid vrednovanja studentskog aktivnog i konstruktivnog učešća u interaktivnoj nastavi, koji reflektuje razumijevanje i usvajanje znanja i vještina koje se prenose.

Završna provjera znanja/završni ispit je pismeni ili usmeni ispit koji obuhvata poznavanje pravnih izvora i uvjeta za priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka.

Ovaj se ispit organizira u januarsko-februarskom i popravnom septembarskom ispitnom terminu i koji podrazumijeva provjeru cjelokupno usvojenog znanja i vještina.

Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja.

Ocjena se formira prema slijedećoj skali:

Ocjena	Bodovi
10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)
9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)
8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)
7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)
6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)
5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)

Literatura⁸:

Obavezna:

1. LASIĆ, Mile. Arbitražno pravo, Mostar: Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, 2013.

⁸ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

2. MUMINOVIĆ, Edin. Procesno međunarodno privatno pravo, Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2008, str. 81 – 127.
3. BORIĆ, Željko. O arbitraži: pravorijek (pravna sredstva te njegovo priznanje i ovrha) i sudski postupak. Pravo i Porezi: Časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu. 2009; XVIII(2):62-71.
4. GALIČ, Aleš. Priznanje i ovrha arbitražnih pravorijeka u Sloveniji. Pravo u Gospodarstvu: Časopis Za Gospodarsko-Pravnu Teoriju i Praksu. 2013; 53(4):803-833.
5. GIUNIO, Miljenko A. Ovrha pravorijeka s osvrtom na novi Ovršni zakon. Pravo u Gospodarstvu. 2011; 50(4):831-863.
6. JANIĆJEVIĆ, Dejan. Primena odredaba o uslovima za priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka. Zbornik Radova Pravnog Fakulteta u Nišu. 2008; LI91-113.
http://www.prafak.ni.ac.rs/files/centar_pub/zbornik_LI_final_pregled.pdf
7. KNEŽEVIĆ, Gašo. Priznanje i izvršenje stranih arbitražnih odluka u Srbiji. Pravo u Gospodarstvu: Časopis Za Gospodarsko-Pravnu Teoriju i Praksu. 2013; 53(4):833-851 .
<http://www.comparativelaw.info/spz20111.pdf>
8. GIUNIO, Miljenko A., Mogućnosti napadanja arbitražne odluke, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 56 No. 2-3, 2006
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=8231

Svi navedeni članci će studentima biti dostavljeni u elektronskoj formi. Udžbenici su dostupni u biblioteci Fakulteta.

Dopunska:

1. Cross-border Recognition and Enforcement of Foreign Judicial Decisions in South East Europe and Perspectives of HCCH 2019 Judgments Convention, Published by the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, on behalf of the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ), Skopje, 2021. (studentima će biti dostavljeno u elektronskoj formi na domaćem i engleskom jeziku);
2. PAVIĆ, Vladimir. Nove činjenice i dokazi u postupku sudske kontrole arbitražne odluke. Zbornik Pravnog Fakulteta u Zagrebu. 2013; 63(3-4):821-839.

3.SAJKO, Krešimir. Može li se protiv strane države provesti ovrha na osnovi arbitražnog pravorijeka-rješenja i otvorena pitanja. Pravo i Porezi. 2006; XV(4):25-39.

4.ČOLOVIĆ, Vladimir. Arbitražni sporazum u Zakonu o parničnom postupku Republike Srpske. Pravna Riječ. 2008; V(16):316-331.

5.VUKOSLAVČEVIĆ, Biljana. Uporedni prikaz postupka priznanja stranih odluka u pravu Crne Gore, Republike Srbije i Sjedinjenih Američkih Država. Strani Pravni Život. 2011; (1):271-288.

6.VÁRADY, Tibor. Kontrola pravorijeka i važnost novootkrivenih činjenica, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 62 No. 1-2, 2012
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=137062

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Utvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem službena web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Medijacija/posredovanje u porodičnim odnosima		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Opcioni predmet		Ukupan broj sati: 15	
		<p>Opciono razraditi distribuciju sati po tipu:</p> <p>Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti ...</p>	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis na drugi ciklus studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj predmeta jeste studentima omogućiti produbljena znanja o alternativnim načinima rješavanja porodičnih sporova (<i>conciliation, reconciliation, family therapy, negotiation</i>) s fokusom na porodično posredovanje (<i>family mediation</i>).</p> <p>Kompleksnost porodičnih sporova zahtijeva osiguranje zakonodavnog, ali i provedbenog okvira za njihovo rješavanje. To je naročito važno s obzirom da su najčešći sporovi upravo oni koji nastaju kao posljedica razvoda braka.</p> <p>Od velike je važnosti odrediti i uspostaviti mehanizme rješavanja ove vrste sporova s obzirom da strane u sporu, bez obzira na činjenicu prestanka braka, ostaju u odnosu koji je međuovisan. Jedan od ovih mehanizama je porodično posredovanje kao alternativni metod rješavanja porodičnih sporova.</p> <p>S obzirom na to da institut posredovanja može znatno unaprijediti uređivanje bračnih odnosa, naročito u slučajevima kada je pokrenut brakorazvodni postupak, cilj predmeta jeste bolje razumijevanje i unapređenje uloge posredovanja kao pravnog sadržaja koji uzima u obzir sadašnje i nove prilike i mogućnosti.</p> <p>Najznačajnija pitanja koja se nameću kao svojevrsni teorijski izazov jesu definiranje ciljeva i polja primjene instituta</p>		

	<p>posredovanja, organizacije posredovanja, složenost pitanja vezanih za lica koje će posredovanje provoditi te položaj ovog instituta u sklopu važećeg pravnog sistema.</p>
<p>Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i značaj instituta posredovanja 2. Posrednik i njegova uloga u postupku posredovanja 3. Polje primjene posredovanja 4. Modeli posredovanja 5. Učešće djeteta u postupku posredovanja 6. Posredovanje i rodna pitanja 7. Normativni okvir porodičnog posredovanja <p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <p>(činjeničnim i teorijskim</p> <ul style="list-style-type: none"> - da prošire i prodube znanje stečeno u toku obrazovanja na prvom ciklusu, na bazi kojeg će moći razvijati ili primjenjivati ideje u užoj oblasti studija i oblastima povezanim s njom - da steknu potrebno znanje o nastanku, razvoju te značaju porodičnog posredovanja <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da budu sposobni znanja i vještine primijeniti u novim situacijama, kako u kontekstu oblasti studija, tako i u širem kontekstu - u oblastima vezanim sa oblašću studija - da budu sposobni primijeniti stečena znanja na formulisanje stavova, zaključaka i donošenje odluka te za njihovo argumentovanje i prezentiranje <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da razviju vještine učenja potrebne za cjeloživotno učenje - da budu osposobljeni za pravilno korištenje izvora evropskog prava u ovoj oblasti - da se osposobe identifikovati probleme i pronaći rješenje u postupku harmonizaciju domaćih propisa s propisima evropskog porodičnog prava
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja, grupne diskusije, istraživački rad, individualni rad sa studentima na konsultacijama i mentorski rad.</p>

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁹:

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.

Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni
Prva provjera znanja /parcijalni ispit	1,75	35% (35 bodova)
Kontinuirano učešće u nastavi	0,5	10% (10 bodova)
Referat	0,5	10% (10 bodova)
Završna provjera znanja/završni ispit	2,25	45% (45 bodova)
Ukupno	5	100%

Prva provjera znanja/parcijalni ispit je pismeni oblik provjeravanja znanja u kojem student mora pokazati da vlada usvojenim znanjima iz predstavljenog teorijskog i pravnog okvira porodičnog posredovanja.

Kontinuirano učešće u nastavi je vid vrednovanja studentskog aktivnog i konstruktivnog učešća u interaktivnoj nastavi, koji reflektuje razumijevanje i usvajanje znanja i vještina koje se prenose.

Referat je kraća usmena analiza nekog aktuelnog slučaja iz prakse, koji student treba da razmotri uz konsultaciju relevantne literature i pravnih izvora, te dođe do vlastitih zaključaka i observacija u pogledu istog.

Završna provjera znanja/završni ispit je pismeni ispit, koji se izvodi u januarsko-februarskom i popravnom septembarskom ispitnom terminu i koji podrazumijeva provjeru cjelokupno usvojenog znanja i vještina. Završni ispit se izvodi kao parcijalni ispit (druga provjera znanja) ili kao integralni ispit (objedinjena materija prve i druge provjere znanja).

⁹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<p>Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja. Ocjena se formira prema sljedećoj skali:</p> <p>Ocjena se formira prema slijedećoj skali:</p> <table border="1" data-bbox="579 524 1426 913"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>Bodovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10 (A)</td> <td>95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)</td> </tr> <tr> <td>9 (B)</td> <td>85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)</td> </tr> <tr> <td>8 (C)</td> <td>75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)</td> </tr> <tr> <td>7 (D)</td> <td>65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)</td> </tr> <tr> <td>6 (E)</td> <td>55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> <tr> <td>5 (F,FX)</td> <td>Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	Bodovi	10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)	9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)	8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)	7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)	6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)	5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)
Ocjena	Bodovi														
10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)														
9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)														
8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)														
7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)														
6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)														
5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)														
<p>Literatura¹⁰:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. DUMAN, Džamna. Posredovanje u porodičnom pravu, magistarski rad, Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet, 2007. 2. TRALJIĆ, Nerimana, BUBIĆ, Suzana. Bračno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo 2007. 3. Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH, br. 35/2005, 41/2005 – izmj. i dopune, 31/2014 i 32/2019 - odluka US) 4. Porodični zakon Republike Srpske (Sl. Glasnik RS, br. 54/02;63/14). 5. Porodični zakon Brčko distrikta (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, br. 23/2007) 6. Konvencija UN o pravima djeteta, 1989 7. Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati fizička i pravna osoba ovlaštena za posredovanje između bračnih drugova prije pokretanja postupka za razvod braka br.05-02/8-112/06; Pravilnik o osnovnim elementima koje mora sadržavati stručno mišljenje u 														

¹⁰ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

postupku posredovanja prije pokretanja postupka za razvod braka, br. 05-02/8-77/06. *Službene novine Federacije BiH*, br. 5/06.

8. Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati fizička ili pravna osoba za pružanje stručne pomoći u postupku posredovanja Republike Hrvatske. *Narodne novine*, 1/06.
9. Preporuka Vijeća Evrope broj 1693 o porodičnom posredovanju i ravnopravnosti spolova iz 2003;
10. Preporuka Vijeća Evrope broj R (98)1 o porodičnom posredovanju iz 1998.;
11. Zakon o zaštiti od nasilja u porodici (Sl. Novine F BiH. 28/2013.)
12. Konvencija Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (“Službeni glasnik BIH” broj 15/13)
13. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
14. Konvencija o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, izvršenju i saradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i o mjerama za zaštitu djece
15. Evropska konvencije o ostvarivanju dječjih prava
16. Konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece
17. Green paper on alternative dispute resolution in civil and commercial law, CO M/2002/0196 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN /ALL/?uri=CE LEX: 52002 DC 0196>.
18. Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. novembra 2003. o nadležnosti, priznanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja van snage Uredba (EZ) br. 1347/2000, SL EU L338/1.
19. Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. juna 2019. o nadležnosti, priznanju i izvršenju odluka u bračnim

sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (izmijenjena), SL EU L178/1.

20. Direktiva 2008/52/EZ Evropskog Parlamenta i Vijeća od 21. maja 2008. o nekim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim stvarima, SL EU L136/3.

21. European Parliament resolution of 25 October 2011 on alternative dispute resolution in civil, commercial and family matters, 2011/2117(INI).

22. Proposal for a Council Regulation on jurisdiction, the recognition and enforcement of decisions in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, and on international child abduction (recast) – General approach, JUSTCI V 292, Brussels, 30 November 2018.

Dopunska:

1. ROBERTS, Marian, *Mediation in Family Disputes - Principles of Practice*, Routledge 2014.

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Utvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem službene web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Alternativno rješavanje potrošačkih sporova		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Opcioni predmet		Ukupan broj sati: 15	
		Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti ...	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis na drugi ciklus studija		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta ogleda se u nastojanju pružanja studentima uvida u potencijal postupaka alternativnog rješavanja potrošačkih sporova, s obzirom na neatraktivnost rješavanja istih u postupcima pred redovnim sudovima. U tom se smislu student upoznaje s (ne)arbitrabilnošću potrošačkih sporova, kao i mogućnostima njihovog rješavanja u postupku medijacije i u hibridnim konstruktima poput med-arb koncepta. Studentima se predstavlja normativni okvir postojeći u EU i u Bosni i Hercegovini, kao i u odabranim uporednim zakonodavstvima (regija).		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Specifičnosti B2C odnosa; specifičnosti sporova iz osnova B2C odnosa i njihovog rješavanja u postupcima pred redovnim sudovima; - Arbitrabilnost i medijabilnost potrošačkih sporova; - Potrošački sporovi pred arbitražom (EU i BiH); - Rješavanje potrošačkih sporova u postupku medijacije (EU i BiH); - Hibridne konstrukcije u alternativnom rješavanju potrošačkih sporova; <p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none"> - Student bi nakon odslušanog, te nakon polaganja ispita trebao raspolagati proširenim teorijskim znanjem o potencijalima 		

	<p>alternativnog rješavanja potrošačkih sporova, zajedno sa znanjem o karakteru i toku postupka, te materijalno-pravnim propisima koje se u postupku primjenjuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - U tom smislu, student prepoznaje značaj efikasnog rješavanja potrošačkih sporova. - Student raspolaže produbljenim znanjima iz prava zaštite potrošača, te građanskog procesnog prava. <p>Vještine:</p> <p>Student postaje osposobljen primijeniti stečena znanja u konkretnim potrošačkim sporovima, u smislu da postaje sposoban da temeljem informacija postojećih u konkretnom slučaju, a nakon njihovog sakupljanja i grupiranja, konkretan problem sagleda, te isti usmeno i pismeno prezentira i argumentirano prepozna najefikasniji mogući put njegovog rješavanja.</p> <p>Kompetencije:</p> <p>Stečena znanja i vještine student jeste sposoban iskoristiti u situacijama u kojima se susreće s konkretnim pravnim problemima u oblasti zaštite potrošača, u smislu da prije svega jeste osposobljen primijeniti relevantne pravne propise.</p> <p>Student je temeljem stečenih produbljenih znanja u situaciji da može nastaviti školovanje na III ciklusu studija u zemlji i inostranstvu.</p>									
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja, grupne diskusije, istraživački rad, individualni rad sa studentima na konsultacijama i mentorski rad.</p>									
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹¹:</p>	<p>Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.</p> <table border="1" data-bbox="512 1637 1334 1910"> <thead> <tr> <th>Elementi praćenja i provjeravanja</th> <th>opterećenje u ECTS</th> <th>udio (%) u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prva provjera znanja /parcijalni ispit</td> <td>1,75</td> <td>35% (35 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Kontinuirano učešće u nastavi</td> <td>1</td> <td>20% (20 bodova)</td> </tr> </tbody> </table>	Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni	Prva provjera znanja /parcijalni ispit	1,75	35% (35 bodova)	Kontinuirano učešće u nastavi	1	20% (20 bodova)
Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni								
Prva provjera znanja /parcijalni ispit	1,75	35% (35 bodova)								
Kontinuirano učešće u nastavi	1	20% (20 bodova)								

¹¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Završna provjera znanja/završni ispit	2,25	45% (45 bodova)
Ukupno	5	100%

Prva provjera znanja/parcijalni ispit jeste pismeni ispit u okviru kojeg studenti prezentiraju znanje iz predstavljenog teorijskog i normativnog okvira arbitražnog rješavanja potrošačkih sporova.

Kontinuirano učešće u nastavi je vid vrednovanja studentskog aktivnog i konstruktivnog učešća u interaktivnoj nastavi, koji reflektuje razumijevanje i usvajanje znanja i vještina koje se prenose.

Završna provjera znanja/završni ispit je pismeni ispit, koji se izvodi u januarsko-februarskom i popravnom septembarskom ispitnom terminu i koji podrazumijeva provjeru cjelokupno usvojenog znanja i vještina ukoliko se izvodi kao integralni ispit odnosno dijela ispitne materije koji se tiče rješavanja potrošačkih sporova u postupku medijacije odnosno u hibridnim postupcima alternativnog rješavanja B2C sporova, ukoliko se ispit polaže kao završni parcijalni ispit.

Konačan uspjeh studenta izračunava se sabiranjem bodova postignutih u svim segmentima ocjenjivanja.

Ocjena se formira prema slijedećoj skali:

Ocjena	Bodovi
10 (A)	95 – 100 (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama)
9 (B)	85 – 94 (iznad prosjeka sa ponekom greškom)
8 (C)	75 – 84 (prosječan sa primjetnim greškama)
7 (D)	65 – 74 (općenito dobar ali sa značajnim nedostacima)
6 (E)	55 – 64 (zadovoljava minimalne uslove)
5 (F,FX)	Manje od 55 (ne zadovoljava minimalne uslove)

Literatura¹²:

Obavezna:

¹² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

1. ŠABIĆ UČANBARLIĆ, Almedina. Pravo zaštite potrošača Odabrane directive i njihova implementacija u zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Pravni fakultet, 2019.;
2. ŠABIĆ UČANBARLIĆ, Almedina. Potrošački sporovi pred arbitražom, izlaganje sa Međunarodne tripartitne naučne konferencije “Prednosti alternativnog rješavanja sporova”, održane na Pravnom fakultetu u Sarajevu u aprilu 2019. godine, Godišnjak PF u Sarajevu, LXII 2019, Sarajevo, 2019., str. 529-551, objavljeno na: <http://www.pfsa.unsa.ba/pf/wp-content/uploads/2020/01/Godisnjak-PFSA-2019-za-web1.pdf>
3. UZELAC, Alan. Komentar Zakona o postupku medijacije Bosne i Hercegovine. U: Putevi medijabilnosti u Bosni i Hercegovini. IFC; Međunarodna finansijska korporacija. Sarajevo, 2009., str. 17-56;
4. MEZETOVIĆ MEĐIĆ, Selma. Alternativno rješavanje potrošačkih sporova – karakteristike I potencijalni učinci. Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, LX – 2017., str. 243-258;
5. POVLAKIĆ, Meliha, MEZETOVIĆ MEĐIĆ, Selma. Kolektivna zaštita (potrošača) prema pravu Evropske unije i pravu Bosne i Hercegovine. Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne pakse, br. 14. Mostar, 2016., str. 247-263;

Dopunska:

1. IVANČEVIĆ, Katarina. Rešavanje potrošačkog spora pred arbitražom. Jačanje zaštite potrošača u Srbiji, urednici: Thierrry Bourgoignie, Tatjana Jovanović. Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu Centar za izdavaštvo i informisanje, Beograd, 2013., str. 248-276;
2. JERETINA, Urša, UZELAC, Alan. Alternative Dispute Resolution for Consumer Cases: Are Divergences an Obstacle to Effective Acces to Justice? Mednarodna revija za javno upravo, letnik XII, štev. 4, 2014/International Public Administration Review, Vol. XII, No. 4, 2014, str. 39-73;
3. KNEŽEVIĆ, Gašo. ADR vs. Javna pravda: Plima ili oseka? U: Putevi medijabilnosti u Bosni i Hercegovini. IFC, Međunarodna finansijska korporacija. Sarajevo, 2009., str. 57-78;

4. MIŠĆENIĆ, Emilija, BUTORAC MALNAR, Vlatka. Online rješavanje potrošačkih sporova. Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske. Vol. VIII, No 1, 2017., str. 103-142;
5. PETROVIĆ TOMIĆ, Nataša. Potrošački sporovi pred arbitražom. Anali Pravnog fakulteta u Beogradu. Vol. 62, br. 2 (2014). Dostupno i na: <http://ojs.ius.bg.ac.rs/index.php/anali/article/view/10/35>
6. STANIVUKOVIĆ, Maja. Arbitration – is it a viable option for resolution of consumer disputes in Serbia? Jačanje zaštite potrošača u Srbiji, urednici: Bourgoignie, Thierry, Jovanović, Tatjana. Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu Centar za izdavaštvo i informisanje, Beograd, 2013., str. 227-247;
7. UZELAC, Alan. Asimetrične i hibridne klauzule u rješavanju potrošačkih sporova / Zaštita potrošača u Republici Hrvatskoj. Okrugli stol održan 11. svibnja 2015. u palači Akademije u Zagrebu / Barbić, Jakša (ur.). Zagreb: HAZU - Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, 2016. str. 65-72;
8. UZELAC, Alan, VAN RHEE, C.H. Public and Private Justice. Dispute Resolution in Modern Societies. Antwerpen-Oxford: Intersentia, 2007., str. 7-26;
9. VUKOVIĆ, Zoran. Metode alternativnog rešavanja potrošačkih sporova. Uslužno pravo: urednik Miodrag Mićović. Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Institut za pravne i društvene nauke. Kragujevac, 2013., str. 979-994.

Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Utvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem službene web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.